



Dni Otwarte Państwowej Inspekcji Sanitarnej

**BEZPIECZEŃSTWO ZDROWOTNE –
WSPÓLNA ODPOWIEDZIALNOŚĆ**



Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w obszarze prowadzenia nadzoru nad chemikaliami

Aleksandra Moczulak
Kierująca pracami Departamentu



Departament Nadzoru nad Chemikaliami

Zespół Nadzoru Rynku

Zespół Przeciwdziałania
Narkomanii



Czym są chemikalia i dlaczego je kontrolujemy?

Chemikalia to produkty obecne w różnych obszarach naszego codziennego życia. Są nimi produkty kosmetyczne i biobójcze, detergenty, ale też wiele materiałów budowlanych czy artykułów przemysłowych. Jeśli nie spełniają one wymogów prawa, to mogą stanowić zagrożenie dla zdrowia ludzi i środowiska.

Dlaczego nasza praca ma znaczenie?

Nasze działania przekładają się na realną ochronę zdrowia i życia obywateli – dzięki kontrolom wykrywamy i eliminujemy z obrotu produkty niezgodne z przepisami, zanim zaszkodzą zdrowiu ludzi lub środowisku. Nasza praca buduje społeczne zaufanie do produktów dostępnych na rynku, wspiera odpowiedzialne praktyki gospodarcze oraz uczciwą konkurencję.

Nadzór rynku

Produkty kosmetyczne

Ustawa o produktach kosmetycznych

Rozporządzenie 1223/2009 dotyczące produktów kosmetycznych



Produkty biobójcze

Ustawa o produktach biobójczych

Rozporządzenie 528/2012 w sprawie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych



Substancje chemiczne i ich mieszaniny

Ustawa o substancjach chemicznych i ich mieszaninach

Rozporządzenie 1907/2006 REACH

Rozporządzenie 1272/2008 CLP



Detergenty

Ustawa o substancjach chemicznych i ich mieszaninach

Rozporządzenie 648/2004 w sprawie detergentów



Przeciwdziałanie narkomanii

Nowe substancje psychoaktywne

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii

Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie wykazu substancji psychotropowych, środków odurzających i nowych substancji psychoaktywnych



Prekursory kat. 2 i 3

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii

Art. 12 Konwencji Narodów Zjednoczonych o zwalczaniu nielegalnego obrotu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi

Rozporządzenie 273/2004 w sprawie prekursorów narkotykowych

Rozporządzenie 111/205 określające zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Unią a państwami trzecimi



Środki zastępcze

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii



Produkty kosmetyczne 🧴

- **Produkt kosmetyczny**, to każda substancja lub mieszanina przeznaczona do kontaktu z zewnętrznymi częściami ciała ludzkiego lub z zębami oraz błonami śluzowymi jamy ustnej, której wyłącznym lub głównym celem jest utrzymywanie ich w czystości, perfumowanie, zmiana ich wyglądu, ochrona, utrzymywanie w dobrej kondycji lub korygowanie zapachu ciała.
- Kontrolujemy bezpieczeństwo produktów kosmetycznych – ich skład, dokumentację, oznakowanie – warunki wytwarzania (GMP) – łańcuch dystrybucji – sklepy.



🔍 W 2024 r. skontrolowano 34982 produkty kosmetyczne,
❌ w 7% przypadków wykryte zostały nieprawidłowości.

Produkty biobójcze

Produkt biobójczy stanowi substancję lub mieszaninę, składającą się z jednej lub kilku substancji czynnych, której przeznaczeniem jest niszczenie, odstraszanie, unieszkodliwianie organizmów szkodliwych, zapobieganie ich działaniu lub zwalczanie ich w jakikolwiek sposób inny niż działanie czysto fizyczne lub mechaniczne.



Produkty biobójcze obejmują szereg kategorii:

1. Środki dezynfekujące (np. dezynfekcja rąk)
2. Środki do konserwacji (np. konserwacja drewna)
3. Zwalczanie szkodników (np. rodentycydy)
4. Inne (np. płyny do balsamowania zwłok)



Kontrolujemy obrót oraz stosowanie w działalności zawodowej produktów biobójczych (m.in. ważność pozwoleń).

-  W 2024 r. skontrolowano 20640 produktów biobójczych,
-  w 3% przypadków wykryte zostały nieprawidłowości.

Detergenty

- **Detergent** oznacza jakąkolwiek substancję lub preparat zawierający mydło i/lub inne substancje powierzchniowo czynne przeznaczone do procesów prania, mycia i czyszczenia. Detergenty mogą mieć różną postać (płyn, proszek, pasta, kostka, wypraska, kształtka itp.).
 - Kontrolujemy przestrzeganie przepisów wynikających z rozporządzenia 648/2004 w sprawie detergentów oraz rozporządzeń REACH i CLP
- 🔍 W 2024 r. skontrolowano 213 detergentów,
✗ w 13% przypadków wykryte zostały nieprawidłowości.



Substancje chemiczne i ich mieszaniny ⚠

- Do tego obszaru działalności należy oprócz substancji chemicznych i ich mieszanin, szereg produktów wykorzystywanych w różnych gałęziach przemysłu i codziennym życiu nie należących do innych kategorii (m.in. farby, rozpuszczalniki, smary, oleje).
- Kontrolujemy przestrzeganie przepisów wynikających z rozporządzeń REACH oraz CLP.



✓ REJESTRACJA
✓ OCENA
✓ OGRANICZENIA



✓ KLASYFIKACJA
✓ OZNAKOWANIE
✓ PAKOWANIE

🔍 W 2024 r. skontrolowano 7934 substancje chemiczne i ich mieszaniny,
✗ w 3% przypadków wykryte zostały nieprawidłowości.



Prekursory narkotyków kat. 2 i 3

Prekursory narkotyków to substancje, które mogą być wykorzystane w nielegalny sposób do produkcji narkotyków.

Kategoria 2		Kategoria 3
Kategoria 2A	Kategoria 2B	
Bezwodnik octowy	Kwas antranilowy	Kwas chlorowodorowy
Czerwony fosfor	Kwas fenylooctowy	Kwas siarkowy (VI)
	Piperydyna	Aceton
	Nadmanganian potasu	Eter etylu
		Keton metylowo-etylowy
		Toluen

Inspekcja sanitarna nadzoruje „legalny” wewnątrzwspólnotowy obrót **prekursorami narkotyków** oraz handel między Polską a państwami trzecimi.

W 2024 r. GIS wysłał 45 powiadomień do 12 państw trzecich przed wywozem prekursorów kat. 2 i 3 oraz odebrał 11 zgłoszeń w sprawie importu prekursorów narkotyków do Polski z państw trzecich.



Środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne

Nowe narkotyki, potocznie „dopalacze”

Wymienione w wykazie nowych substancji psychoaktywnych, który znajduje się w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia (Dz.U. 2024 poz. 1139)

**NOWA SUBSTANCJA
PSYCHOAKTYWNA
(odpowiedzialność
karna)**

**ŚRODEK
ZASTĘPCZY
(odpowiedzialność
administracyjna)**

Działania PIS w 2024 r.:

631 kontroli

7 decyzji nakazujących wycofanie z obrotu produktów, co do których zachodziło podejrzenie, że są środkami zastępczymi



Działania informacyjne

Działanie te podnoszą świadomość konsumentów w zakresie bezpiecznego stosowania chemikaliów, a przedsiębiorcom przypominają o obowiązujących ich przepisach prawa i ich właściwym stosowaniu.

Przykłady działań:

- Kampanie informacyjne i publikacje materiałów informacyjnych na stronie internetowej oraz w mediach społecznościowych PIS.
- Ostrzeżenia publiczne dotyczące produktów, które mogą stwarzać zagrożenie (np. produkty kosmetyczne niespełniające norm bezpieczeństwa).





Współpraca międzynarodowa

W zakresie harmonizacji nadzoru:

- **ECHA Forum REACH i CLP**
 - Projekt REF-14 – dot. klasyfikacji i oznakowania mieszanin niebezpiecznych
- **ECHA Forum dot. produktów biobójczych**
 - Projekt BEF-2 – dot. kontroli charakterystyki produktu biobójczego i powiązanych informacji na etykietach produktów biobójczych
- **PEMSAC** – wymiana doświadczeń w nadzorze nad produktami kosmetycznymi

W zakresie regulacji:

- **Stały Komitet ds. Kosmetyków KE** – przyjmowanie aktów prawnych, dyskusje wyłącznie na szczepie Państw Członkowskich
- **Grupa Robocza ds. Kosmetyków KE**
- **Grupa Ekspertów ds. Prekursorów Narkotyków KE**
- **Komisja ds. Środków Odurzających (CND)** w Biurze Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przestępczości
- **Międzynarodowa Rada Kontroli Środków Odurzających (INCB)**



Dni Otwarte Państwowej Inspekcji Sanitarnej

**BEZPIECZEŃSTWO ZDROWOTNE –
WSPÓLNA ODPOWIEDZIALNOŚĆ**



Dziękuję za uwagę

Aleksandra Moczulak

Kierująca pracami Departamentu Nadzoru nad Chemikaliami
Główny Inspektorat Sanitarny